

travelbook

Dania

mistrzowska
#ochrona **ERGO**
HESTIA

Autor przewodnika: Peter Zralek

W przewodniku wykorzystano też teksty Andrzeja Kłopotowskiego (fragmenty rozdziałów *Informacje praktyczne* i *Informacje krajoznawcze*, uzupełnienia w opisie Kopenhagi i innych miast Zelandii, rozkładówki *Przypadki kopenhaskiej syrenki*, *Klify nadbałtyckie* i *Klocki Lego*) oraz Adama Warszawskiego (weryfikacja informacji praktycznych, uzupełnienia w opisach wybranych atrakcji turystycznych)

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Kamila Czok

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Skład: Agata Hejchman

Opracowanie kartograficzne: Rafał Bletek, Magdalena Krocak, Szymon Markowicz, DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bedan1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4005-3

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE DANII	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	14
Formalności	15
DOJAZD	17
NA MIEJSCU	19
Komunikacja	19
Noclegi	22
Wyżywienie	23
INFORMATOR A-Z	25
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	31
KRAJOZNAWCZE ABC	32
HISTORIA	35
POLITYKA I GOSPODARKA	45
SPOŁECZEŃSTWO	47
► Grenlandia i Wyspy Owcze	48
JĘZYK	52
KULTURA I SZTUKA	53
Architektura	53
Rzeźba	55
Malarstwo	56
Film	57
Literatura i muzyka	57
KUCHNIA	59
ZELANDIA I OKOLICZNE WYSPY	61
KOPENHAGA	62
► Przypadki kopenhaskiej syrenki	64
► Pisarze duńscy	78
HELSINGØR	80
ROSKILDE	91

POŁUDNIOWA ZELANDIA _____ 95

Lejre _____	95
Køge _____	95
Ringsted _____	96
Sorø _____	97
Slagelse i Trælleborg _____	97
Næstved _____	98
Præstø _____	99
Vordingborg _____	99

► Klify nadbałtyckie _____ 100

WYSPY MØN, FALSTER I LOLLAND _____ 102

Wyspa Møn _____	102
Wyspa Falster _____	103
Wyspa Lolland _____	104

FIONIA I OKOLICZNE WYSPY _____ 107

ODENSE _____ 108

INNE CIEKAWY MIEJSCA NA FIONII _____ 114

Middelfart _____	114
Kerteminde _____	114
Ladby _____	115
Bogense _____	116
Faaborg _____	117
Svendborg _____	118
Kværndrup _____	119
Nyborg _____	119

WYSPY WOKÓŁ FIONII _____ 121

Wyspa Tåsinge _____	121
Wyspa Langeland _____	122
Wyspa Ærø _____	123

JUTLANDIA _____ 125

AALBORG _____ 126

JUTLANDIA PÓŁNOCNA _____ 131

Rebild Bakker _____	131
Twierdza Fyrkat, Hobro i Mariager _____	132
Zamki Dronninglund i Voergård _____	133
Frederikshavn i Sæby _____	133
Løkken i Saltum _____	134
Rubjerg Knude _____	135
Hjørring _____	135
Skagen _____	135

Aggersborg	137
Hanstholm i Klitmøller	137
Wyspa Mors	138
AARHUS	139
JUTLANDIA ŚRODKOWA	144
Skanderborg	144
Horsens	144
Vejle	145
Jelling	146
Zamek Engelsholm	146
Billund	146
Randers	147
Zamki Clausholm i Gammel Estrup	147
Ebeltoft	148
Silkeborg	149
► Klocki Lego	150
Viborg	152
Herning i Gjellerup	152
Holstebro	153
Struer	153
Skansen Hjerl Hede	154
Zamek Spøttrup	154
Ringkøbing i okolicy	154
RIBE	156
JUTLANDIA POŁUDNIOWA	160
Esbjerg	160
Varde	161
Blåvands Huk	162
Kolding	162
Fredericia	163
Christiansfeld	164
Haderslev	165
Aabenraa	165
Gråsten i Kruså	166
Tønder i Møgeltonder	166
Løgumkloster	167
WYSPI PRZY POŁUDNIOWEJ JUTLANDII	168
Wyspa Als	168
Wyspa Rømø	169
Wyspa Mandø	170

BORNHOLM	171

► Wikingowie	178

RØNNE	184
ÅKIRKEBY	190
NEXØ	195
WYBRZEŻE PÓŁNOCNE	199
Årsdale	199
Svaneke	200
Østerlars	200
Gudhjem	202
Północny kraniec wyspy	203
WYBRZEŻE ZACHODNIE	207
ARCHIPELAG ERTHOLMENE	209
SŁOWNICZEK POLSKO-DUŃSKI	211
INDEKS	212

Spis ramek

Placówki dyplomatyczne	15
Ograniczenia prędkości	20
Kopenhaska Karta Miejska	23
Ważne numery telefonów	27
Kopenhaskie wypożyczalnie rowerów	30
Dania – informacje podstawowe	34
Wózek z Trundholm	36
Harald Bluetooth	37
Dania oczami Jana Chryzostoma Paska	38
Eryk Pomorski	41
Kolonie duńskie	42
Kalendarium historyczne	43–44
Rodzina królewska	46
Święta państwowe	47
Edukacja	52
Zabytki UNESCO nad Sundem	54
Motyw mostu	57
Zupa z gwoźdza (bajka nordycka)	60
Bertel Thorvaldsen	68
Na krańcu Zelandii	88
Kamienne świadectwa	90
Roskilde Festival	92
Król Kanut	110
Most nad Wielkim Bełtem	111
Legenda „fiońskich Alp”	118
Tragiczny romans	122

Malarze ze Skagen	137
Legenda o powstaniu Bornholmu	173
Danegeld	178
Kościół rotundowy	189
Śmierć i pogrzeb wikinga	194

Spis planów i map

Półwysep Jutlandzki	przednia okładka
Helsingør	82
Roskilde	93
Zelandia	96
Odense	109
Fionia	115
Aalborg	128–129
Aarhus	140–141
Ribe	157
Bornholm	172
Rønne	186
Kopenhaga – centrum	tylna okładka

Legenda

Świątynia rzymskokatolicka, kościół protestancki	Obiekt noclegowy (dowolnego typu)
Meczet, inny obiekt związany z kulturą muzułmańską	Obiekt gastronomiczny (dowolnego typu)
Synagoga, inny obiekt związany z kulturą żydowską	Kawiarnia, cukiernia
Zamek, twierdza, fort	Pub
Świecki obiekt zabytkowy	Supermarket, sklep
Brama, wieża	Targ, bazar
Pomnik, fontanna, mała architektura	Kawiarnia internetowa, strefa Wi-Fi
Ruina trwała, obiekt archeologiczny	Poczta
Obiekt użyteczności publicznej	Ośrodek zdrowia, szpital
Muzeum, galeria	Teatr
Inna atrakcja	Opera, filharmonia, klub muzyczny
Atrakcja przyrodnicza, obszar chroniony	Biblioteka, księgarnia
Atrakcyjny obiekt przyrody nieożywionej	Szkoła wyższa
Punkt informacji turystycznej	Punkt widokowy
Dworzec kolejowy	Wypożyczalnia skuterów, rowerów
Dworzec autobusowy	Inny obiekt (sklep, biuro, kasa itp.)
Stacja metra	Plaża
Lotnisko	Przystań promowa, port

Atrakcje Danii

SKARBY ZACHODNIEGO I PÓŁNOCNEGO WYBRZEŻA

Råbjerg Mile

Wielkich rozmiarów wędrująca wydma, która przemieszcza się z prędkością kilku metrów rocznie. Na przestrzeni lat przesunęła się z brzegu morza w głąb lądu i stała się wydumą śródlądową.

Rubjerg Knude

Największa wydma w Danii. Poza rozległą panoramą można tu obejrzeć latarnię morską, stopniowo przykrywaną przez piach. To wszystko na kilkudziesięciometrowym cofającym się klifie, który coraz bardziej zagraża konstrukcji latarni.

Grenen

Miejsce spotkania Morza Północnego z Bałtykiem niedaleko miasteczka Skagen. W okolicy czasem można zaobserwować foki.

Wyspa Rømø

Znaczną część tej niewielkiej wyspy na południowym zachodzie kraju stanowi olbrzymia plaża (o szerokości niemal kilometra!). Twardość piasku i rozmiary plaży sprawiają, że można swobodnie poruszać się po niej samochodem.

Kup książkę

Poleć książkę

PERŁY ARCHITEKTURY I PAMIĄTKI HISTORII

Zamek Kronborg

Nadmorska forteca w Helsingør do dziś budzi podziw i respekt. Szekspirowski Elsynor – „zamek Hamleta” – dziś objęty jest ochroną UNESCO.

Katedra w Roskilde

Potężna gotycka świątynia (z elementami architektury romańskiej) zachwycająca harmonijną bryłą i cennym wyposażeniem wnętrza. Obiekt z listy UNESCO.

Katedra św. Kanuta w Odense

Gotycki kościół, jeden z najpiękniejszych w Danii. Ozdobą jego wnętrza jest misternie rzeźbiony, pozłacany ołtarz główny z 1. poł. XVI w.

Kopenhaskie zamki królewskie

Zamek Rosenborg (na fot.) – dawna podmiejska rezydencja, dziś siedziba jednego z najważniejszych duńskich muzeów, **Christiansborg** – obecna siedziba parlamentu, i rokokowy **pałac Amalienborg** to trzy architektoniczne diamenty duńskiej stolicy i miejsca o pierwszorzędnym znaczeniu dla duńskiej historii.

Katedra w Aarhus

Gotycki (pierwotnie romański), największy ceglany kościół Skandynawii, jednocześnie najdłuższy w Danii, mogący też poszczycić się najwyższą wieżą w kraju. We wnętrzu warto obejrzeć m.in. późnogotyckie polichromie oraz zabytkowe wyposażenie, m.in. ołtarz z 1479 r. oraz piękne barokowe organy.

Zabytkowe kościoły wiejskie

Miasteczka i wsie duńskiej prowincji kryją wiele zabytkowych świątyń. Mniej spektakularne niż miejskie katedry, często są one prawdziwymi perłami architektury. Osobną kategorię stanowią **kościóły rotundowe Bornholmu**. Najbardziej znany z nich znajduje się w **Østerlars**, kolejne napotkamy w Olsker, Nyker i Nylars.

Kamienica Jensa Bangsa w Aalborgu

Według wielu najpiękniejsza kamienica Skandynawii.

Kup książkę

Poleć książkę

MIEJSCA NIEZWYKŁE

Nabrzeża Christianshavn i Nyhavn

Spacer w scenerii kolorowych kamieniczek to obowiązkowy punkt programu odwiedzających duńską stolicę.

Den Fynske Landsby w Odense

„Wieś z Fionii” to niewielki, ale bardzo ciekawy i dobrze urządzony skansen prezentujący tradycyjne budownictwo wiejskie wyspy.

Miejsca związane z wikingami

Trælleborg – zrekonstruowane grodzisko wikingów z X w. znajduje się niedaleko miasteczka Slagelse – wizyta w nim to znakomite wprowadzenie do świata rudobrodech wojowników. Warto też zajrzeć do **Muzeum Łodzi Vikingów w Roskilde** (jest tu pięć oryginalnych łodzi wydobytych z dna pobliskiego fiordu). Ciekawe obiekty muzealne poświęcone wikingom znajdziemy też w Ribe. Podróżując po Jutlandii, warto odwiedzić **Twierdzę Vikingów Fyrkat** oraz cmentarzysko Lindholm Høje.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJPIĘKNIEJSZE MIASTECZKA

Ribe

Niezwykle urokliwe miasto na południowym zachodzie Danii. O Ribe mówi się, że jest najstarszym miastem kraju. Pośród niezbyt wysokiej starej zabudowy sięgającej XIV w. wyrasta wielka katedra.

Skagen

Uroczę miasteczko na północy kraju, które upodobał sobie artyści, podobno ze względu na nietypowe światło, jakie można tu zaobserwować. Charakterystyczne dla Skagen są żółte domki z czerwonymi dachówkami.

Ærøskøbing

Główna miejscowość wyspy Ærø. Poza układem ulic niezaburzonym od setek lat oraz zabytkami z XVII i XVIII w. znajduje się w niej muzeum modeli statków w butelkach.

Christiansfeld

Założone w 1773 r. przez braci morawskich. Słynie z niezwykle precyzyjnie zaplanowanego układu przestrzennego i estetycznej architektury, dzięki czemu zostało wpisane na listę UNESCO.

Kup książkę

Poleć książkę

Fionia (Fyn) o powierzchni prawie 3 tys. km² jest drugą, po Zelandii, największą wyspą Danii. Znajduje się na niej wiele rezydencji dawnych majątków ziemskich, z których część można zwiedzić. Do najokazalszych należą Østrupgård i Sandholt położone na północ od Fåborga, Ulriksholm na wschód od Odense i chyba najpiękniejszy z nich – Egeskov opodal Svendborga. Oprócz nich na wyspie można zobaczyć również młyny, na przykład te w okolicach Fåborga: Kaleko Mølle i Grubbe Mølle. Największym miastem wyspy jest Odense, związane z bajkopisarzem H.Ch. Andersenem. Od Jutlandii na zachodzie oddziela Fionię cieśnina Mały Bełt (Lillebælt), a od Zelandii Wielki Bełt (Storebælt). Most nad Wielkim Bełtem był największym oraz najdroższym przedsięwzięciem budowlanym w historii Danii.

Odense

Nazwa miasta pochodzi od skandynawskiego boga Odyńa, któremu w tym miejscu składano ofiary. Tutaj również zbudowano jeden z pierwszych kościołów Danii. W 1020 r. ówczesne Odsvi (dawna nazwa miasta) stało się siedzibą biskupa. W jednym z kościołów w Odense został zabity przez buntowników król Kanut IV (za miejsce zabójstwa historycy uważają

kościół św. Albana lub nieistniejącą już świątynię stojącą niegdyś na miejscu dzisiejszego kościoła św. Kanuta).

Po latach dobrobytu dla miasta przyszły lata chude, związane głównie z XVII-wiecznymi wojnami ze Szwecją. W 1780 r. Odense liczyło zaledwie 5 tys. mieszkańców. Otwarcie w 1803 r. kanału łączącego miasto z fiordem, a przezeń z Bałtykiem, otworzyło Odense na wymianę handlową i szybkie uprzemysłowienie. Dziś ma ono blisko 180 tys. mieszkańców; wielu z nich to studenci, a w zachodnich dzielnicach mieszka sporo imigrantów.

▼ Most nad Wielkim Bełtem

Kup książkę

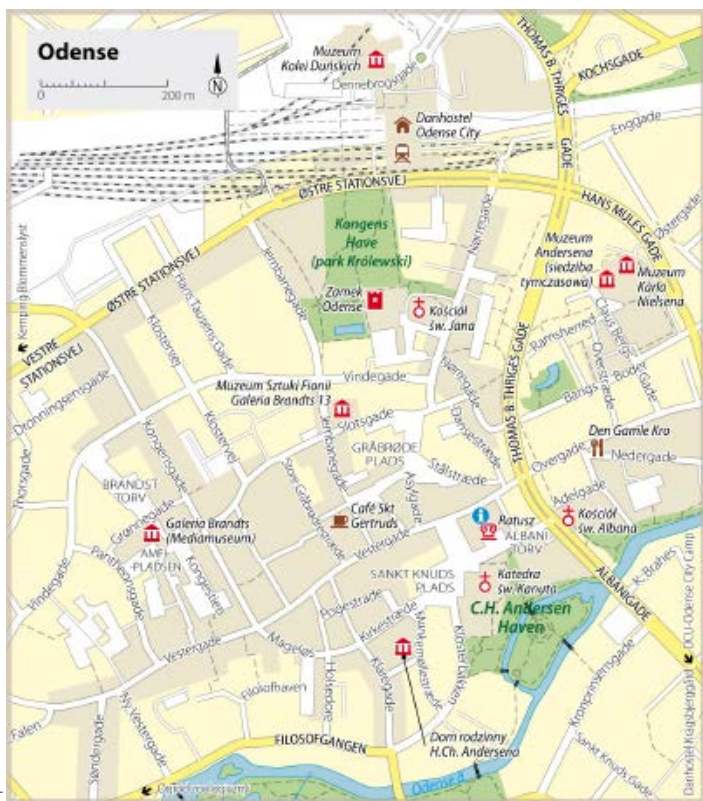
Poleć książkę

WARTO ZOBACZYĆ

★ **Zamek Odense** leży w południowo-wschodnim rogu parku Królewskiego (Kogens Have), zaczynającego się przy dworcu kolejowym. Pochodząca z XV w. budowla jest dawnym klasztorem joannitów. Zamek przebudowano w 1720 r., a w 1815 r. urzędował w nim w książę Chrystian Fryderyk, zanim został królem (jako Chrystian VIII). Budynek od wschodu sąsiaduje z XII-wiecznym, ale przebudowanym w XV w., **kościółem św. Jana** ⓘ **Sct. Hans Kirke**; IV–X codz. 10.00–15.00, XI–III pn.–sb. 10.00–15.00, nd. 10.00–13.30, również postawionym przez joannitów.

Idąc od świątyni na południe Norregade-Asylgade, dojdziemy do Vestergade i biura informacji turystycznej. Przy tej ulicy, po lewej stronie, stoi ceglany **ratusz** ⓘ **Rådhuset**; pn.–śr. 9.00–15.30, czw. 9.00–17.30, pt. 9.00–12.00; **wstęp bezpłatny**. Budynek pochodzi z końca XIX w., ale posiada dodatki z 1955 r. Na placu stoi rzeźba Oceanii dłuta Svena Wiiga Hansena. Południowa elewacja ratusza wychodzi na plac Kanuta Świętego (Sct. Knuds plads), przy którym stoi kościół jemu poświęcony.

Monumentalny ★ **Kościół św. Kanuta** ⓘ **Sankt Knuds Kirke**; IV–X pn.–sb. 10.00–17.00, nd. 12.00–16.00, XI–III pn.–sb.

oprac. R. Bletek

Król Kanut

Jak wynika z ustaleń archeologów, król Kanut zginął od uderzenia ostrym narzędziem w miednicę, co może być potwierdzeniem legendy o jego śmierci w czasie modlitwy przed ołtarzem. Władcę zgładzono 10 lipca 1086 r., a już 19 kwietnia 1100 r. papież Paskal II wyniósł go na ołtarze. Ówczesną tradycją było bowiem szybkie kanonizowanie władców, którzy zginęli za wiarę na polu bitwy bądź w świętym miejscu. Kanut został pierwszym świętym Danii. W rozwoju jego kultu dużą rolę odegrali benedyktyni przybyli z opactwa Evesham w Worcestershire w Anglii, sprowadzeni przez króla Eryka Dobrego. Królowi Kanutowi poświęcono w Odense zbudowany w XI w. kościół. W krótkim czasie stał się on miejscem pielgrzymek, na czym miasto bardzo skorzystało.

króla-męczennika budynek przeszedł różne zmiany; został przede wszystkim znacznie powiększony, ale zachował elementy czystego gotyku. Na jego miejscu stały wcześniej dwa inne kościoły. We wcześniejszym, drewnianym, miał ponieść śmierć król Kanut Święty. Po jego kanonizacji wzniesiono obecny budynek o 62 m długości, 22 m szerokości i wysokości nawy 20 m. Napis na chrzcielnicy z 1620 r. jest dziełem kamieniarza Berndta Bodemanna z Lubeki. Największym skarbem świątyni jest **★ ołtarz główny**, dłuta Niemca Clausa Berga, ukazujący Mękę Pańską. Zamówiony pierwotnie przez królową Krystynę, ukończony ok. 1521 r., został umieszczony w odeńskiej katedrze w czasie remontu w 1881 r. Centralną pozycję tryptyku zajmuje Jezus na krzyżu. Drewno pokryto 23-karatową złotą folią. Podstawę stanowi płaskorzeźba ukazująca rodzinę królewską zgromadzoną wokół Zbawiciela. Po lewej stronie znajdziemy dość wierne portrety królów Hansa i Christiana II, a po prawej – ich małżonek.

Schody na prawo od ołtarza prowadzą do krypty. Zawiera ona sześć płyt nagrobnych, m.in. króla Hansa (1455–1513) i królowej Krystyny (1461–1521) oraz dwie

10.00–16.00, nd. 12.00–16.00 pełni funkcję katedry. To jedna z piękniejszych świątyni kraju. Od czasów XI-wiecznego

▼ Kościół św. Kanuta

Kup książkę

Poleć książkę

gabloty. Jedna z nich mieści relikwie św. Kanuta, a druga kości Benedykta, brata królewskiego, który był jedną z 17 ofiar zamachu na władcę. Czaszka św. Kanuta spoczywa na jedwabnej poduszce, wykonanej z materiału utkanego w IX w. W kościele wzięli ślub rodzice H.Ch. Andersena. Tutaj też słynny bajkopisarz przystąpił do pierwszej komunii.

Od placu kościelnego na zachód wiedzie Sct. Knuds Kirkestræde, która kilkadziesiąt metrów od kościoła skręca w Munkemøllestræde. Odense ma tylko dwóch honorowych obywateli. Jednym z nich jest król Chrystian VIII (1839–48), a drugim znacznie bardziej znany Hans Christian Andersen (zob. *Pisarze duńscy*, s. 78), którego bajki przetłumaczono na 130 języków i który w dzieciństwie (1807–19) mieszkał przy Sct. Knuds Kirkestræde 3.

W Domu dzieciństwa H.Ch. Andersena

📍 H.C. Andersens Barndomshjem; 1 VI–31 VIII codz. 10.00–16.00, IX–V wt.–nd. 11.00–16.00; wstęp 30 kor., do 17 lat bezpłatnie mieści się dziś ekspozycja poświęcona bajkopisarzowi. Trudno uwierzyć, że na tych kilkudziesięciu metrach kwadratowych mieszkały wtedy cztery rodziny, łącznie kilkanaście osób.

Kierując się spod katedry na wschód, po stu metrach dojdziemy do **★ kościoła św. Albana** **📍 Sct. Albani Kirke, codz. 8.00–17.00, www.sct-albani.dk**. Jak twierdzą archeolodzy, stoi on w miejscu, gdzie przed przybyciem chrześcijaństwa składano ofiary bogu Odynowi. Jest to drugie miejsce, w którym według wielu badaczy mógł zginąć św. Kanut. Dzwonnica sięga 54 m wysokości. Wczesnogotycka świątynia (z wyjątkiem portalu, który jest romański) należy do Kościoła rzymskokatolickiego. W 2017 r. rozpoczęto proces przebudowy placu św. Albana (Albani

Most nad Wielkim Bælt

Wielki Bælt jest cieśniną między Fionią i Zelandią. W najwęższym miejscu ma 60 km długości i 16 km szerokości. Największa głębina sięga 30 m. Budowa mostu nad cieśniną trwała 12 lat i kosztowała 21,4 mld koron. Most (Storebæltsbroen) składa się z trzech części: dwóch mostowych i przejazdu przez wyspę. Wyspa nazywa się Sprogø, most na wschód od niej nosi nazwę Østerrenden, a położony na zachód – Vesterrenden. Całkowita długość połączenia to 18 km. Pylony (filary) mostu mają po 254 m wysokości. Rozpiętość głównego przęsła na moście wschodnim wynosi 1624 m, czyniąc go pod tym względem trzecim na świecie. Wysokość mostu – we wschodniej części – sięga 65 m. Tędy przepływają wielkie promy z Niemiec do Norwegii.

Przejazd przez most nad Store Bælt jest płatny: 240 kor. od samochodu osobowego. Strona internetowa mostu to www.storebaelt.dk.

Torv), przy którym stoi kościół, a także najbliższej okolicy.

Po przejściu dwóch kolejnych ulic – Overgade i w lewo Claus Bergs gade – dojdziemy to dzielnicy „zdominowanej” przez postać Hansa Christiana Andersena, łącznie z wielkim centrum kongresowym jego imienia. Tę część miasta zachowano mniej więcej w takim kształcie, jaki miała za życia wielkiego bajkopisarza. Znajdujące się dotychczas przy Bangs Boder 29 **Muzeum H.Ch. Andersena** **📍 www.muzeum.odense.dk/hcandersenshus** od

▲ Dom dzieciństwa Hansa Ch. Andersena

listopada 2017 r. jest zamknięte. Jest to spowodowane budową nowej placówki, której projektantem został słynny japoński architekt Kengo Kuma. Co ciekawe, $\frac{2}{3}$ nowego muzeum ma znaleźć się pod ziemią, a na 5600 m² powstanie baśniowy świat znany z twórczości Andersena. Ogromne przedsięwzięcie, którego koszt wyniesie ponad 300 mln koron, ma zostać zakończone w 2020 r. Tymczasowo kolekcję poświęconą pisarzowi umieszczono w budynku przy Claus Bergs Gade 11, czyli w siedzibie **Muzeum Carla Nielsena** ⓘ Carl Nielsens Museum; V–IX wt.–nd. 11.00–15.00; wstęp 30 kor., do 17 lat bezpłatnie; <http://museum.odense.dk/carl-nielsenmuseet> poświęconego najśłynniejszemu duńskiemu kompozytorowi. Prezentowane są w nim również rzeźby jego żony Anne-Marie Carl-Nielsen. Drugie muzeum artysty urządzone w jego domu rodzinnym w Årslev, w posiadłości, w której mieszkał do 1879 r.

Na północ od dworca kolejowego, na terenie bocznicy przy Dannebrogsgade 24 mieści się ★ **Muzeum Kolei**

Duńskich ⓘ Danmarks Jernbane Museum; codz. 10.00–16.00; wstęp 65 kor., do 17 lat bezpłatnie; <http://jernbanemuseet.dk>. Kryje się tu najciekawsza w Europie Północnej ekspozycja, przedstawiająca przeszło 150-letnią historię kolei żelaznej. Można zobaczyć tu rzadkie typy lokomotyw oraz przekonać się, jak wyglądały wagony przeznaczone dla głów koronowanych, a jak dla biedoty.

Zainteresowani sztuką współczesną – nie tylko duńską – nie powinni przeoczyć urządzonej w dawnej manufakturze **galerii Brandts** ⓘ wt.–śr. i pt.–nd. 10.00–17.00, czw. 12.00–21.00; bilet łączony z Brandts 13 90 kor., do 17 lat bezpłatnie, darmowy wstęp dla wszystkich czw. 17.00–21.00; www.brandts.dk. Galeria zajmuje powierzchnię 5 tys. m². Szczególnie godne polecenia są organizowane tu wystawy fotografii. Natomiast na południe od parku Kogens Have, przy Jernbanegade 13, znajduje się **Brandts 13** ⓘ śr., pt.–nd. 10.00–17.00, czw. 12.00–21.00; bilet łączony z galerią Brandts 90 kor., do 17 lat bezpłatnie, darmowy wstęp dla wszystkich

czw. 17.00–21.00; www.brandts.dk, dawne Muzeum Sztuki Fionii, prezentujące lokalne malarstwo duńskie.

Bardzo popularny jest tutejszy ogród zoologiczny **Odense Zoo** **codz. od 9.00 do 13.00–21.00 w zależności od dnia i mie-**

siąca; wstęp 155–175 kor., do 11 lat 90 kor.; www.odensezoo.dk. Zoo położone przy Sdr. Boulevard 306 jest jednym z większych w kraju. Jest domem dla przeszło 2 tys. zwierząt, należących do przeszło 100 gatunków.

Informacja turystyczna

Visit Odense, Vestergade 2 (budynek ratusza); tel.: +45 63 757520; I–VI i IX–XII pn.–pt. 10.00–16.30, sb. 10.00–13.00, VII–VIII pn.–pt. 9.30–18.00, sb. 10.00–15.00, nd. 11.00–14.00; www.visitodense.com.

Noclegi

- ◆ **Blommenslyst Camping**, Middelfartvej 494, Blommenslyst (ok. 10 km od Odense); tel.: +45 65967641; www.blommenslyst-camping.dk; dorosli 53–68 kor., dzieci do 12 lat 20 kor., domki letniskowe (na cztery osoby) 250–395 kor. w zależności od standardu i pory roku. Kemping jest pięknie położony nad jeziorem.
- ◆ **DCU-Odense City Camp**, Odensevej 102; tel.: +45 66114702; www.dcu.dk; pole namiotowe 90–95 kor./os. Kemping położony na południe od centrum miasta.
- ◆ **Danhostel Odense City**, Østre Stationsvej 31; tel.: +45 63110425; <http://odensedanhostel.dk>; jedyńka ze śniadaniem 435–485 kor., dwójka 570–620 kor., sala zbiorowa 250 kor. Schronisko mieści się w trzypiętrowym domu.

◆ Danhostel Odense Kragssbjerggård,

Kragssbjergvej 121 (2 km na południowy wschód od centrum); tel.: +45 66130425; odense@danhostel.dk, www.danhostel.dk/hostel/danhostel-odense-kragssbjerggaard; jedyńka 395 kor., dwójka 445–495 kor. (w tej samej cenie w jednym pokoju mogą nocować cztery osoby), sala zbiorowa 200 kor.

Wyżywienie

Większość obiektów gastronomicznych w Odense znajdziemy w okolicach dworca kolejowego oraz w starej części miasta.

- ◆ **Den Gamle Kro**, Overgade 23. „Stary zajazd” mieści się w XVII-wiecznym budynku. Miejsce jest popularne, więc warto zarezerwować stolik. *Smørrebrød* w porze lunchu kosztuje tu ok. 70 kor.
- ◆ **Café Skt Gertruds**, Jernbanegade 8. Ten sympatyczny lokal serwuje dobre wypieki za dnia, a od godz. 17.00 dostaniemy tu m.in. marynowaną przepiórkę w syropie z jabłkowym octem (*syltet vagtel*) oraz duszonego w cytrynie i tymianku turkota zwanego też skarpą (*hel braiseret pigvar*).

Aalborg

W Aalborgu już w XI w. istniał ważny ośrodek handlowy, który otrzymał prawa miejskie w 1342 r. Istniało tu biskupstwo katolickie, dopóki w 1554 r. nie założono luteranńskiej metropolii biskupiej. W XVI i XVII w. miastem wstrząsały krwawe wydarzenia; najpierw były to walki podczas wojen religijnych, a w roku 1628 wkroczyły tu wojska Wallensteina, plądrując i niszcząc. W czasie wojny austriacko-prusko-duńskiej 10 lipca 1864 r. Aalborg został zdobyty przez Prusaków, co przypieczętowało zagarnięcie przez nich całej Jutlandii, aż do Skagen.

Dziś Aalborg jest czwartym pod względem wielkości miastem Danii z 113 tys. mieszkańców. Posiada wiele ładnych, starych domów, sympatyczną atmosferę i dobrą kuchnię, serwowaną w lokalach przy Jomfru Ane Gade. Jest to nie tylko

miasto zabytkowe, ale i przemysłowe, znane z m.in. z produkcji cementu, cygar i wódki.

WARTO ZOBACZYĆ

Niedaleko Starego Rynku stoi ★ **kamienica Jensa Bangsa**, zwana najpiękniejszą kamienicą Skandynawii. Jens Bangs był bogatym kupcem i w 1624 r. kazał wznieść okazałą pięciopiętrową siedzibę rodzinną (w owym czasie największy prywatny dom w Danii), obecnie najstarszy budynek Aalborga. Maszkarony na fasadzie mają przedstawiać ludzi, których Bangs nie cierpiał. Handlowiec poniósł duże straty w czasie wojny w latach 1627–29 i podobno umierał jako żebrak. Jeden z kamiennych potworków ma natomiast przedstawiać jego

Informacja turystyczna

VisitAalborg, Kjellerups Torv 5; tel.: +45 99317510; pn.–pt. 10.00–17.30, sb. 10.00–14.00; www.visitaalborg.com.

Noclegi

- ◆ **Danhostel Aalborg**, Skydebanevej 50, ok. 3,5 km od centrum Aalborga (autobus co kwadras); tel.: +45 98116044; alborg@danhostel.dk; cały rok; 140 łóżek; 35 pokoi ma własne łazienki i toalety; jedyńka od ok. 400 kor., dwójka ok 500 kor.
- ◆ **Prinsen**, Prinsensgade 14-16, ulica odchodząca od placu dworcowego (J.F. Kennedys plads), po prawej stro-

nie ulicy; tel.: +45 98133733; 38 pokoi; jedyńka 595–695 kor., dwójka 795–895 kor. Prinsen, czyli Książę, mieści się w trzypiętrowym budynku.

Wyżywienie

Wiele lokali gastronomicznych skupia się w rejonie na północ od klasztoru Ducha Świętego (Helligåndskloster), wzdłuż Bispensgade i odchodzącej od niej w kierunku północnym Jomfru Ane Gade. Na wzmiankę zasługuje np. **Fyrtojet**, Jomfru Ane Gade 17–19; lunch (*frokost*) dostaniemy od 11.30 w cenie ok. 100 kor./os. Lokal serwuje m.in. apetyczny *smørrebrød* i steki.

samego. Wysuwa on język w kierunku **ratusza**, stojącego po drugiej stronie ulicy. Nad wejściem do tego budynku z 1762 r. widnieje motto króla Fryderyka V: „Prudenta et Constantia” (Roztropność i Trwałość). Ratusz znajduje się w pobliżu Starego Rynku (Gammel-torv), miejsca jarmarków i kaźni. Tam,

gdzie dziś stoi obelisk, znajdowała się kiedyś szubienica.

Budolfi jest duńskim imieniem VII-wiecznego angielskiego świętego, Botolph, patrona ludzi morza i podróżników. Pod jego wezwaniem zbudowano pobliską ★ **katedrę**, stąd i jej nazwa (Budolfi Kirke). Kościół przy Algade był często

przebudowywani i odnawiani (szczególnie w latach 1759–80). Najstarsze w wystroju wnętrza są XVII-wieczna ambona i obraz ołtarzowy.

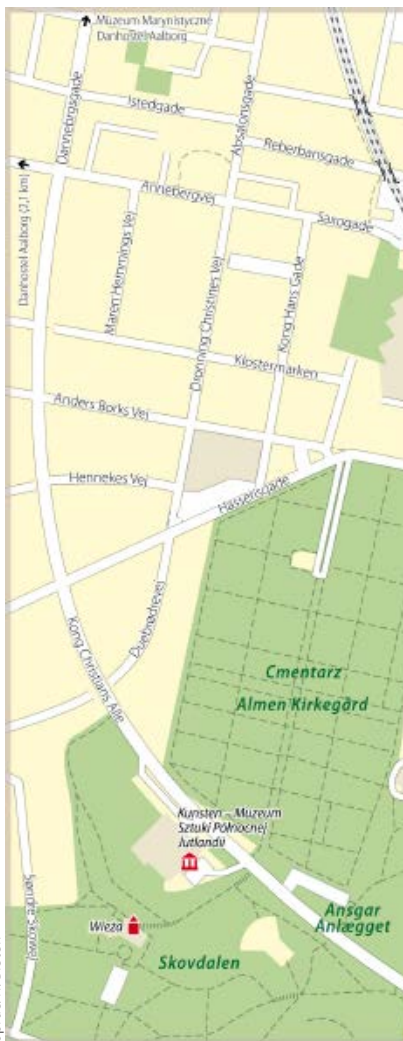
Po drugiej stronie placu mieszczą się zbiory **Muzeum Historycznego Jutlandii Północnej** 📍 Nordjyllands Aalborg Historiske Museum; I–III wt.–sb. 10.00–16.00, IV–XI wt.–sb. 10.00–17.00, XII wt.–pt. 9.00–18.00, sb. 10.00–17.00; wstęp 40 kor., do 18 lat bezpłatnie, XII dla wszystkich bezpłatnie. Już same gabloty wypełnione po brzegi cenną ceramiką, szkłem dekoracyjnym i srebrem wiele mówią o dawnej zamożności tego kupieckiego miasta.

Nieopodal Adelgade i muzeum historycznego, z wejściem od C.W. Obels plads, leży założony w 1431 r. **klasztor Ducha Świętego** 📍 Helligåndsklostret; zwiedzanie tylko z przewodnikiem (po angielsku) VII–VIII wt. i czw. 14.00; wstęp 50 kor., dzieci bezpłatnie. Zakonnicy i zakonnice przybyli tu z Francji. Ich głównym zadaniem była opieka nad chorymi i starszymi. W okresie reformacji odebrano im budynek, który dziś jest domem spokojnej starości. Warto tu zajrzeć dla interesujących **fresków** ze scenami biblijnymi.

Budowę pobliskiego **zamku Aalborgshus** przy brzegu fiordu i na Slotspladsen ukończono w 1555 r. Nie doprowadzono tu jednak nigdy wody i właściwie dłużej nie pełnił on roli siedziby królewskiej. Dziś pracują w nim urzędnicy administracji województwa.

Na zachód od dworca kolejowego rozciąga się największy park miasta, **Kildeparken**. Od zachodu ogranicza go bieg ulicy Vesterbro, za którą leży cmentarz komunalny (Almen Kirkegård). U jego południowego końca, przy Kong Christians Allé, znajduje się obiekt, który bez

kłopotów rozpoznają turyści będący wcześniej w Finlandii. Białe bryły w zieleni zaprojektował Alvar Aalto. Gmach mieści zbiory **Muzeum Sztuki Północnej Jutlandii** 📍 Nordjyllands kunstmuseum; wt., czw.–nd. 10.00–17.00, śr. 10.00–21.00; wstęp 95 kor., do 18 lat bezpłatnie, gromadzące ok. 1,5 tys. prac malarskich

oprac. R. Bletek

▲ Uliczka w Aalborgu

40 kor.; <http://en.springeren-maritimt.dk>.

Główną atrakcją muzeum jest w pełni sprawna łódź podwodna „Springeren”, od której nazwę otrzymało to miejsce. Zwieńdzać możemy także m.in. torpedowiec

„Søbjørnen” oraz wystawy związane z działalnością stoczni oraz portu.

Kilka kilometrów na północ od centrum Aalborga, w dzielnicy Nørresundby, znajduje się jedno z największych znalezisk wikingich w Skandynawii, ★ **cmentarzysko Lindholm Høje**. Chowano na nim wodzów z całym rynsztunkiem, ich łodzie zakopywano w ziemi z ożaglowaniem i kotwicami. Pomniejsi musieli zadowolić się samym symbolem łodzi, których zarysy tworzyły wbite w ziemię kamienie. Nekropolia z ok. 150 pochówkami należała do osady o nazwie Vendila, która zapewne przegrała rywalizację z nowym osiedlem powstającym w miejscu dzisiejszego Aalborga. Odkryto tu też ślady około tuzina domostw. Wystawa w mieszczącym się obok **Muzeum Lindholm Høje** ❶ IV–X wt.–nd. 10.00–17.00, XI–III 10.00–16.00; wstęp 75 kor., do 18 lat bezpłatnie objaśnia znaleziska za pośrednictwem makiet i rysunków. Ze śródmieścia Aalborga dojedziemy tu autobusem nr 2.

▼ Lindholm Høje

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Dania,

najmniejszy kraj nordycki, łatwo dostępny z Polski, może być celem zarówno weekendowego wypadu, jak i dłuższego urlopu. Każdy turysta znajdzie tu coś dla siebie. Duże miasta szczytą się historycznymi starówkami, ciekawymi muzeami i świetnymi restauracjami, prowincja zaś kusi „nieodkrytymi” zabytkami, sielskimi wiejskimi zakątkami i spokojnymi nadmorskimi enklawami. Nie brakuje tu też perfekcyjnie przygotowanych tras rowerowych oraz atrakcji dla dzieci – aquaparków i parków rozrywki, ze słynnym Legolandem na czele.

Dostojne **katedry i pałace**

Kolorowe **miasteczka portowe**

Wiejskie **kościółki**

Pamiątki po wikingach

Rewelacyjne **trasy rowerowe**

Parki rozrywki Tivoli i Legoland

Piaszczyste **plaże** i strome **klify**

 Bezdroża

Księgarnia internetowa:
<http://bezdzoza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdzoza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdzoza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdzoza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdzoza@bezdzoza.pl
<http://bezdzoza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4005-3

Cena 26,90 zł